

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Ungdomsvers, Tredie afdeling (1866-1869)

Citation: Brandes, Georg: "Ungdomsvers, Tredie afdeling (1866-1869", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 345. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes12tom-shoot-workid56627/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

TREDIE AFDELING

(1866—1869)

SOMMERNAT

A It er tyst, som Fredens Stund før Freden brydes,
skent, men som en Fest, hvis Fryd i Angest nydes.
Triadt paa Himlens sommerlyse Bue
blege Stjerner vrødt og selsomt true.
Lydløst glide Havets Bølgeskarer. --
Kornmodsløsets ubestemte Lue
nu og da fra Horisonten farer,
Lyn i Lyn det svinger Flammesværdet.
Stygt ved Flammen
alle Luftens Aander fare sammen;
Himler blinker ved dets Slag forfærdet.

Alle os, som svege Aandens Himmelfane,
alle os, som vege fra den smalle Bane,
os, der Gudens Røst i Hjertet kvalte,
os, hvis Læbe tav, naar Stemmen taalte,
os vil Sværdets røde Tunge ramme --

Løi jeg ej, da Gudens Bud befalte,
stod engang paa Prøvens Dag til Skamme,
saa min Kind endnu af Skammen gløder ---
nu jeg møder,
nu jeg villigt kæmper, villigt bløder.
Salig Den, der uden Blinken bøder.

VED EN VENS AFREJSE

Yield paa hans Vej, den Tauses og den Stilles,
den Elskeliges Vej fra Ven til Frænde!
Faa Døgn endnu, og for en Stund vi skilles,
er kort? en lang? hvem véd, en rig kanhænde;
thi mangt i Nord du lære skal at kende,
og op til Sværdedans i Syd der spilles. —
Vi ses vel atter, Brødre som vi ere:
dog som de samme ses vi ikke mere.

Og derfor Tak for Tiden, som forløb,
den Skemtens Tid, vi ødsled med en Smule,
(gyldne Sekunder, som ved Røverkøb
vi fik for Timeglassets Sand, det guie,
hvad eller fra vort Arbejd stjal, det fule),
den Alvors Tid, hvori vi af sit Svøb
fik viklet mangen ædel Fremtidstanke,
som bragte begges Hjerter til at banke.

Den Magt, der daglig drog mig til din Dør,
som Afsind ser den ud for lunkne Sjæle;
men gode Aanders var den. Vid! de dvæle,
ihvor du er: de rasted aldrig, før

de fik fordrevet mine Tanker fæie.
 Dem viste jeg af skemtsomt Sind Honnør
 ved Knælen paa et Gulv foruden Tæppe.
 Du selv, Fredsstifter! du forstaar det neppe.

Men kom jeg som Bejads med Daarskabs Fægter,
 og dansed paa dit Gulv en Narrevals,
 og én for én afkasted tyve Dragter,
 og slængte Bjældesnoren om din Hals,
 og skreg: «Ved alle Himlens gode Magter!
 for fire Skilling er mit Liv tilfals»
 og svang min Briks — da lo du og forstod mig.
 Hav Tak, fordi du var saa god imod mig!

Stod saa jeg ved din Dør, til Døden mat,
 af Tungsind gal, af Mismod knust og lammet,
 og hulked uden Taarer, en Besat,
 der frem i dybe Suk sin Smerte stømmed —
 Du aabned for mig, og hvor vildt det flammed
 her i mit Bryst, min Pande blev dog glat,
 saasnart din Haand — du led ej, jeg det sagde —
 velsignende du paa mit Hoved lagde.

Se derfor er i mit Farvel en Tak,
 en Broderømhed, som kan ej beskrives.
 Min Sjæl har endnu aldrig ligget brak,
 den er en Jord, som steds paany oprives
 og pløjes om; hvor intet Fast der gives
 undtagen Et: Troskab mod Venner. Ak,
 En bort er rejst, de andre tidligt døde.
 Nu banker intet Hjerte mit imøde.

HVIRVEL

Ja, Hvirvel er det Alt — i dette Ord
er Gaarden løst. Frem! Bort! Forbli det tuder.
I Fald fra Højden det, hvis Glans var stor!
Mod Lyset frem det, som fra Dybet foer!
Du op, jeg ned! min Sejr din Glædes Mord!
og Rædselens Lov: det Unge ældes. Hvor,
hvor er det Liv, der mer end Død bebuder?

Se dette Legem, en fortættet Gas,
en Kæsteholdt for Væjr og Vind og Stemning.
Min Aand! de evige Blændværks Tumleplads.
Min Viljes Klinge, sleben stærk og hvas,
i Striden skør og springende som Glas,
Troskab umulig, kun for Dyr tilpas!
Mod Smeriens sorte Strømme ingen Dæmning.

1868

ERKLÆRING

Jeg elsker dine brune Øjnes Mørke
og dine bløde Krøllers fagre Fald.
Jeg kunde falde ned paa Knæ og dyrke
din underlige Røst, der røber al
din dulgte Lidenskabs forborgne Styrke.

I FORSTUEN

De glatte, dejlige Lokker
flød som en Strøm, der ruller,
hvis Bølger tæt sig flokker,
om hendes Hals og Skulder.

Den bløde, blanke Silke
om hendes Legem sig svøbte,
lidet anende, hvilke
kendte Former den støbte.

Et kort Sekund hendes søde
Læber min Mund berørte.
Kysset, det lette, bløde
helt bort fra Jorden mig førte.

Et Blik fra det straalende Øje
Vandt mig og bandt mig til hende.
Alt i Verden vil jeg døje,
onde Dage, Kummer og Møje,
ifald jeg din Lod kan bøje,
og din tunge Skæbne kan vende.

NU VOKS!

Nu voks, min skønne Plante,
skyd Knop og Blomsterblade!
Rigt Lys og Dugg dig bade,
saa du maa ikke skranke,
ej sygne eller svinde,
ej med dit Hoved hælde,
men rejse dig med Vælde,
og som en yndig Kvinde
staa slank og fin og smykket
med bløde Blomsterklokker.

Jeg kysser dine Lokker.
Sig, kan du mærke Trykket?

T A K

— — —

En Tak til Borgens Frue, hvis sværmeriske Sjæl
deler Kamp, deler Fryd, deler Sorger med mig,
en Bøn om bedre Dage for den søde!
Paa Krybet, der hvisler, sætte hun sin Hæl,
aande frit, tænke kækt, vandre let, o at hun ej
paa Vejens Sten sin spæde Fod maa støde!

Jeg fandt ej hendes Lige, saa vidt jeg flakked rundt,
Hjertets Ild, Blikkets Glans, hin Begejstringens Skat,
som ikkun Trylleordet kunde hæve.
Hun trives, hun vokse, hun lide intet Ondt,
tage til, vinde Kraft, faa engang Lykken fat
og takke Gud med Læber, som bæve.

ENE I FREMMED LAND

Tungt og trist at længes,
og, mens rundtom ies,
i sin dybe Ve's
Ensomhed at stænges —
Sødt paany at ses.

Ja hvor sødt at saares
af den hede Mund,
og i samme Stund
helt af Kys at daares,
naar hun kysser, hun!

FREMTIDSFANTASIER

Min egen Yndling vil, jeg skal blive meget stor,
vokse højt, vinde Ros, sprede Dag og gøre lyst,
al Aandens stygge Overlast hævne.
Den Første skal jeg være her blandt os i vort Nord,
saa vidt vor Tunge tales, og langs Østersøens Byst
skal mit Navn man allevegne nævne.

Ak du kære, min Evne er spæd og saare svag,
min Kraft er ej af Jern, og min Kundskab er ringe;
men om Hanen end ej galer, det bliver dog nok Dag,
og Sandheden farer, skønt den farer tit i Mag,
og Aandens Klokke kalder, selv om en Klokke her
ej fik sin stakkels Klokke til at ringe.

Men stræbe vil jeg frem; jeg vil lægge min Skærv,
skønt ringe, paa Aandens store Alter.
Jeg vil tjene min Fane som en Fanevagt djærv;
jeg vil ikke raste, jeg fik et ædelt Hverv.
Maaske jeg dog et fjendtligt Harnisk spalter.

Maaske jeg dog i Ilden erobrer et Kastel,
stormer en Skanse midt i Vaabenbraget —
da kan, hvis Lykken føjer, det og mig hændte vel,
at jeg engang til Ridder bliver slaget.

HUN

Naar i min egen Sjæl jeg ser og svimmel
i Modløshedens Dyb jeg nedad stirrer,
af Jammerkval mit hele Væsen dirrer
og Blikket søger mod en Himmelstrimmel.

Det Blaa, hvorved da mine Øjne dvæle,
det er din Aand, som lyser gennem Taager.
I den min Kummer sover; Haabet vaager
i denne Aand for to sorgslagne Sjæle.

FORTRØSTNING

De, som engang har sluttet Pagt
i alle gode Aanders Kres,
skal, bør og maa helt uforsagt
til Afsked som til Gensyn ses;
skal række Haand og Mund med Ild,
men uden Klynk eller Klage,
den flammende Aand er Himlen god,
ikke den drøveligt svage.

LIVSREGEL

Se og sam! Det er Livet.
Elsk og lær! Det er Livets Sum.
Spørg! Og Svaret er givet.
Kæmp for Ret! Det er Lykke.
Handl og hersk! Det er Lykkens Sum,
Retten med Sejr at smykke.
Spred din Sjæl i det vide Rum,
Lad den ej standses af Slaa eller Bom,
Dristigt sprænge sin Skranke!
Saml saa din Sjæl i en eneste stum,
inderlig Kærlighedstanke!

HUN TALER:

Sig, har du følt det, Elskede, at stærkt
min Sorg og Nød er traadte nu i Skygge.
Alt er som før, men ud af alt det Stygge
min Sjæl, mit Jeg er gledet uformærkt,
og uforstyrret, midt i Dagliglivet,
jeg bær' de Skatte, som du mig har givet.

Hvorfor saa straalende jeg just saa ud,
forleden spurgte mig en Ven herhjemme.
Jeg tav. Men i mig raabte højt en Stemme
en stærk, fordi med mægtigt Gennembrud
jeg fra en Automat er omskabt til
en Aand, som føler, elsker, véd og vil.

SONET

Som en Sonet, du skriver, var hint Møde.
Ja, du har Ret, du Elskte, som en Strøm,
en Toneristen, vellydsrig og øm,
og kort og skarptbegrænset var det, Søde!

Thi Ord, som smelte, Taarer, Suk; som gløde,
af Vemod fødte Smil, den salige Drøm,
hvis Sprog er Kys, der hedi i Purpursøm
Hals, Bryst og Skuldre farve flammerøde.

Alt dettes svulmende Sigsammenfletten
til dobbelt Samklang, der i Afskedsstunden
dør hen i Treklang — det er jo Sonetten.

Hør Rytmen glide skønt i Spænding bunden;
den knuger, skønt den kommer ej af Pletten,
Rim imod Rim, som Kys i Kys paa Munden.

NAAR KRAFT OG LUNE SYNKE

Naar Kraft og Lune synke,
naar Mismod hen dig river,
og vanskeligt det bliver,
dig ikke selv at ynke:
da sig: Jeg vil ej klynke.
Paa Hænder højt at bæres,
i Bomuld blødt at ligge,
det lærte mig dog ikke,
hvad bedst i Modgang læres,
hvad jeg har lært: at taale,
mit Tab med Ro at maale
og føle som de Kække,
hvem intet Slag kan knække.

HENDES VEMOD

De flokkes i Klynger, de svæve i Kres
rundt om dit Hoved,
Vemodets Alfer, der ikke ses,
men fornemmes, hvor mildt gennem Taarer les.
Paa dit Bryst har de sovet.

De vaagne med dig, de hæve sig mat,
døsig er Vingen.
Paa Hjertet de slumred den hele Nat;
men hurtigt paa Skuldrene har de sig sat
med Summen og Klingen.

Og ind i Alfernes Kor maa gaa
hver løsreven Tone
fra Verden derude, der Øret vil naa,
Thi Alferne passe omhyggeligt paa,
løse op og forsone.

GRY

Det gry'r, det gry'r.
Nu rosenfarves de tykke Sky'r,
nu stænkes Himlen med Guld,
det gry'r.
Snart løfter Solen sin røde Fakkell.
Hil dig Lys! Hil dig Sol! Straal for min Stakkell!
For min Stakkell, den søde,
du lyse, du gløde!
O hil, o hil, du det første Gry's
flimrende, fine, forjættende Lys!
Stig, stig!